

Vergaderjaar 2024–2025

25 424

Geestelijke gezondheidszorg

Nr. 713

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 november 2024

Mevrouw Paulusma (D66) heeft in het ordedebat van 8 oktober 2024 om een reactie gevraagd op het artikel in de Volkskrant over «Het systeem faalt in het bieden van zorg aan mensen in psychische nood, en dat kost levens». Het artikel ging in op een incident dat heeft plaatsgevonden in september 2023, waarbij een vrouw in een huisartsenpost in Nieuwegein andere patiënten heeft aangevallen. Hierbij raken twee patiënten gewond en overlijdt er een. In het artikel stond de vraag centraal of de zorg voor deze vrouw en anderen met dezelfde problematiek, wel toereikend is.

Het incident in Nieuwegein is verschrikkelijk voor nabestaanden, slachtoffers en iedereen die betrokken is geweest. Bij dezen wil ik allereerst mijn oprechte medeleven betuigen.

Omdat het gerechtelijk proces nog loopt, past het mij als staatsecretaris niet om op de omstandigheden van dit specifieke incident in te gaan. Wel kan ik in algemene zin opmerken dat ik de zorgen die in het artikel worden geuit deel. De «schreeuw om hulp» zoals die wordt gedaan neem ik dan ook zeer serieus.

Het is algemeen bekend dat de toegankelijkheid van onze zorg, en dus ook de ggz, onder druk staat. Enerzijds komt dit door het toenemend aantal mensen dat een beroep doet op de zorg en anderzijds door oplopende arbeidsmarkttekorten. In het Regeerprogramma staan we ook nadrukkelijk stil bij deze uitdagingen en willen we stappen zetten om de toegankelijkheid van de zorg te verbeteren.

Ik bouw daarbij voort op de afspraken die mijn voorganger in het Integraal zorgakkoord (IZA) met de sector heeft gemaakt over de toegankelijkheid van de ggz. Denk hierbij aan het traject cruciale ggz, de uitrol van het verkennend gesprek vanuit mentale gezondheidsnetwerken en het opzetten van laagdrempelige steunpunten.

Toch zijn de afspraken uit het IZA niet genoeg. Hoewel dit soort incidenten niet altijd te voorkomen zijn, illustreren ze wel dat de nood hoog is en we op korte termijn extra stappen moeten zetten. Daarom heb ik hier recent ook met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), het Zorginstituut Nederland (ZINL) en de Nederlandse zorgautoriteit (NZa) gesproken en ga ik samen met hen en met verzekeraars, zorgaanbieders en vertegenwoordigers van cliënten kijken naar wat we extra kunnen doen. De aanvullende afspraken met deze partijen zullen landen in het Zorg en Welzijnsakkoord, dat mijn collega's en ik eind dit jaar met de sector willen afsluiten¹.

Daarnaast wil ik ook graag wijzen op de aanpak voor mensen met verward of onbegrepen gedrag. Mensen met verward of onbegrepen gedrag moeten kunnen rekenen op goede zorg en ondersteuning, hiervoor moeten partijen uit het zorg- en veiligheidsdomein en gemeenten goed met elkaar samenwerken op lokaal en regionaal niveau. De afgelopen jaren hebben we middels verschillende actieprogramma's (eerste lokale initiatieven voor mensen met verward of onbegrepen gedrag en nu via het actieprogramma grip op onbegrip) hier ook fors in geïnvesteerd. Dit heeft geleid tot concrete resultaten zoals de inzet van Wijk-GGD'ers, verbetering in het vervoer van mensen met verward gedrag en de uitwerking en implementatie van de levensloopaanpak.

Met het Regeerprogramma is er nu extra focus gelegd op de samenwerking tussen de zorg, het sociaal domein en de politie in het kader van de aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag.² De komende periode wordt extra ingezet op vroegsignalering, triage en betere toeleiding naar zorg en ondersteuning. Doel is om te zorgen dat mensen met verward/onbegrepen gedrag eerder en beter geholpen worden, om te voorkomen dat ze onnodig in aanraking komen met politie.

Afgelopen juli is het eindrapport op de parlementaire verkenning «Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid» ontvangen³, waarin aanbevelingen zijn gedaan voor de brede aanpak voor personen met verward/onbegrepen gedrag. Over de uitwerking van deze aanpak en de reactie op de aanbevelingen wordt u nog nader geïnformeerd door de Minister van Justitie en Veiligheid en mijzelf. Voor wat betreft de mensen met verward of onbegrepen gedrag én een hoog veiligheidsrisico worden in de Werkagenda «Aansluiting forensische zorg en reguliere zorg» door de ministeries van Justitie en Veiligheid en Volksgezondheid, Welzijn en Sport, maatregelen uitgewerkt om de forensische en reguliere zorg beter op elkaar aan te laten sluiten. Hierover wordt u ook dit najaar geïnformeerd.

Mensen die onbegrepen gedrag vertonen en behoefte hebben aan ondersteuning en zorg moeten hier ook op kunnen rekenen. Daar zet ik mij de komende periode voor in. Hoewel incidenten nooit helemaal te voorkomen zijn wil ik deze wel zo veel als mogelijk beperken door werk te maken van goede en toegankelijke ondersteuning en zorg.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
V.P.G. Karremans

¹ Zie Regeerprogramma kabinet-Schoof | Publicatie | Rijksoverheid.nl hoofdstuk 6a Zorg, thema 3, pagina 69

² Zie Regeerprogramma kabinet-Schoof | Publicatie | Rijksoverheid.nl hoofdstuk 8 Nationale veiligheid, pagina 101

³ Verward/onbegrepen gedrag en veiligheid. Eindrapport Parlementaire verkenning | Tweede Kamer der Staten-Generaal